

JAUNĀIS CEĻS

AGROFIRMAS «KRASNIJ OKTJABRĪ» PARTIJAS, ARODBIEDRĪBAS,
KOMJAUNATNES KOMITEJU UN ADMINISTRĀCIJAS ORGĀNS

SVETDIENA, 2. APRĪLIS
1988. g.
№ 14 (49)

Cena 2 kap.

Attēlā: V. Šmeikste.

Sacensības pirmajās rindās

Katru gadu rajona lauku saimniecību sociālistiskajā sacensībā aktīvi piedalās agrofirmas kolhoza laukopēji, lopkopēji un mehanizatori. Piedalās sekmīgi, jo daudzi izvirzās pirmajās rindās, saņem morālos pamudinājumus.

Tā tas bija arī pēc 1987. gada darba rezultātiem. Nesen notikušajā agrorūpnieciskā kompleksa darbinieku sanāksmē tika nosaukti daudzi kolhoza «Krasnij Oktjabrj» darba pirmrindnieki.

Viņu vidū Duntišķu fermas, kurā izvietotas melnraibās govīs, kolektīvs — izslaukums no katras aizvadītājā gadā bija ap 6400 kilogramiem piena. Šo fermu sekmīgi daudzus gadus vada Jevdokija Vorobjova. Izcīnīta pirmā vieta. Nobarojamo lopu novietņu darbinieku sacensībā pirmā vieta ir Reinieku fermai, ko vada Nina Cvetkova — panākti 876 kilogramus lieli dzīvsvāra pieaugumi dienā. Arī šīs lopu novietnes darba labā slava rajonā izskanējusi ne reizi vien.

Ar gandarījumu atzīmējam, ka saimniecības lopkopības nozares darbinieki izcīnā arī personiskas uzvaras. Mūsu govju mehanizētās slaukšanas meistares Veronika Šmeikste un Anisija Kirilova no Latvijas brūnajām govīm ieguvušas attiecīgi pa 5328 un 5282 kilogramiem piena.

Nobeigums 3. lappusē

BAGĀTINĀTI AR PLAŠU MĒRĶPROGRAMMU

IY KOLHOZNIEKU KONGRESĀ

Vissavienības kolhoznieku kongress notika ļoti ievērojamā laikā. Vispirms tas ir vispārējais mūsu sabiedrības entuziasma pacēlums, ko izraisījis pārkārtošanās, demokratizācija, jauni spirti strāvājumi visās padomju cilvēku dzīves jomās. Otrkārt, šogad plaši tiek atzīmēta gadadiena, kopš Vladimirs Iljičs Leņins izstrādāja savu kooperatīvo plānu, kurā skaidri norādīja, ka kooperācijai ir izšķirošā loma kā līdzeklim, ar kura palīdzību praktiski pierādīt, kādas priekšrocības ir lielām kolektīvajām saimniecībām.

Mūsu dienās vairs citādi nav iedomājama lauku cilvēku darba organizācija, kā tikai kolektīvajā lielražošana. Tas, kas nu ir sasniegts, ir ļēpinisko ieceru izpildes rezultāts, bet tas, kas mums vēl tālāk ir jāizdara, šo ieceru turpinājums.

Lielā pacilātībā noritēja kongress. Tam spēcīgu ievirzi deva PSKP CK Politbiroja Ģenerālsekretāra biedra M. Gorbačova plašā, vienkāršā, bet ļoti tēlainā un ar gandarījumu uzņemta runa. Delegātu darbu atbildīgāku padarīja arī tas, ka viņiem bija dota iespēja savu vārdu teikt par diviem svarīgiem dokumentiem: Likuma par kooperāciju PSRS un Kolhozu paraugstatūtu projektam. Tas, ka abi šie dokumenti nodoti pilnīgošanai un papildināšanai, pirms tiem piešķirt likumu spēku, ienesot izteiktos labojumus un papildinājumus, liecina, kādu vērtību mūsu valsts lauku saimnieku pārstāvju forums piešķir turpmāko darbību reglamentējošajiem dokumentiem. Tā ir atbildības pret tiem, kuri bija viņus pilnvarojusi, kuri palika mājās, izpauzme, jo šie dokumenti domāti visiem un visiem būs jāpilda.

Likums un paraugstatūti tiks pieņemti tuvākajā nākotnē. Bet visi mērķi un uzdevumi kongresā noskaidroti, izteikti daudz vērtīgu ierosinājumu un priekšlikumu, kas nemit vērā. Visos referātos, runās, debatēs kā sarkans pavediens tika ieausta divu svarīgāko faktoru konsekvēntas īstenošanas nepieciešamība: zemes saimnieciskā izmantošana un gādība par cilvēkiem. Balstoties uz šiem stūrakmeņiem un cieši pieslēdzoties tiem kā enerģijas avotam, jaunajam saimnieciskās mehānismam, kas ierad veidojas kolektīvajos laukos, kura turpmākie uzdevumi izkristalizēti kongresā, būtiski jāizmaina visa sociāli ekonomiskā situācija.

Kongresa delegāti kritizēja kļūdas, kas lauksaimniecības attīstībā bija pielautas stagnācijas periodā, cik negatīvs iespaids bija darba samaksas nonivelēšanai. Tas nemudināja kāpināt darba organizēšanas līmeni, materiāli neieinteresēja gala rezultātos, perināja vienaldzību, līdz ar to zemnieks pamazām pierada domāt, ka nav saimnieks savā darba vietā, kuram pašam jāanalizē, jo viņa vietā to izdarīja «augšā». Uz leju novadīja jau gatavas receptes un uzdevumus, kas nebūt nebija tās efektīvākas un tie reālākie.

Šīs parādības pēc nopelniem novērtētas jau PSKP XXVII kongresā un vēlākajos PSKP CK plēnumos, veiktos lauksaimnieciskās ražošanas problēmu atrisināšanai, pieņemti arī vairāki likumi. Nupat izskanējušais forums Maskavā bija partijas kongresa nosprausto uzdevumu praktiskās izpildes pierādījums. Jau sen mēs runājam: dodiet patsāvību, un mēs kalnus nogāzīsim. Nereti pat ievērojami saimnieciskie darbinieki nenogurtoši atkārtoti šo sakramentālo frāzi: mums vajadzīgas divas lietas — kadri un saimnieciskā patsāvība! Bet vai tās nepietiek! Kāpēc tad tur, kur strādā radoši, nebaidās uzņemties atbildību, šādu problēmu jau sen nav. Attīsta sociāli kultūras un sadzīves apstākļus, labiekārto darbu un domā par tā darītāju sadzīves apstākļu uzlabošanu — tur ierodas un uz dzīvi apmetas jaunas ģimenes, pamatiedzīvotāji aizvien ciešāk ieaug savā dzimtajā pušē un neiet prom. Un vai maz ir bijis patsāvības, par ko sāks gausies jau pagājušajā piecgadē, agrāk, lai pēdējos desmit gados varētu atkrāties no gadiem krātajiem parādiem un iemantot savus brīvos līdzekļus! No IY kongresa tribīnes skaidri un gaiši tika atgādāts: tie, kuri patiešām domājuši par patsāvību, tie to ir baudījuši, bet tie, kuri par to tikai runājuši, tie tāpat turpinās arī vēlāk.

Kopš šī gada sākuma strādājam jaunajos apstākļos — pēc pilna saimnieciskā aprēķina principiem. Agrofirmas kolhozs šos principus savā ikdienas darbā par pamatu licis jau pirms vairākiem gadiem, un atzina, kas izskanēja Vissavienības kolhozu padomes priekšsēdētāja, Maskavas apgabala Vladimira Iljiča kolhoza priekšsēdētāja divkārtējā Sociālistiskā Darba Varoņa Ivana Kuhara un citu delegātu runās, ka saimnieciskais aprēķins un pašfinansēšanās nav savienojami ar vienaldzību un nolaidību, ir daudzreiz pārbaudīta prakse.

No lauku ļaudīm tagad kā vēl nekad tiek prasīti radošie meklējumi, uzņēmība, prasme domāt un atrast istos ceļus. Būt neieciētiem pret slaišiem, «plāno galdiņu urbējiem», kas ar savu kūturu un paviršību grauj disciplīnu, profanizē un diskreditē darba lielo un izšķirošo nozīmi. Gadiem ilgi velkas kā astes to kolhoznieku sarakstī, kuri neizpilda noteikto darba minimumu, vairāk, spēcīgi cilvēki neattaisnojušu iemeslu dēļ ar šo uzdevumu netiek galā. Un sarakstos viņu vārdi tiek ierakstīti gadu no gada. Jau pieraduši, ka viņus biedē ar piemāju zemes platību samazināšanu un pensiju nepiešķiršanu, tamlīdzīgi. Viss paliek uz vietas, viņi turpina iet savā ierastajā gaitā. Ļaunākais ir tas, ka sagandē veselīgu kolektīvu, pamazina tā darba spējas. Vai nebūtu šos rūdītos slinķus jādzen prom, kā franus no darbīgo bišu stropiem!

Kongresā vēlreiz akcentēts, uzsverts arī abos jaunajos dokumentos, ka kolektīvās saimniecības, to speciālistu un pārvaldes aparāts tiek atbrīvots no birokrātsma un nekompetēntas iejaukšanās, par pamatu visam tiek likta zemkopju darba taisnīga samaksa. Vai tas nav drošs balsts, uz kura tagad veidojama ražošana! Pavērtas praktiski neiebrobežotas iespējas kolhozu tālākai straujai attīstībai, pat sava veida lēcienam — tikai no runām jāpāriet pie darbiem. Ja jau reiz šie dokumenti bijuši nodoti vīstautas apspriešanā, uzklauštas cilvēku domas, tad patiešām ir pašu cilvēku sastādīti likumi. Un kā var necienīt paši savu darbu!

Mūsu rītdiena — mūsu pašu rokās. Lai virzība uz to būtu stingri ieturētā virzienā, Savienības kolhoznieku IY kongress mūs apbruņojis ar plašu mērķprogrammu. Tā nav domāta vienai dienai vai īslaicīgai kampaņai. Mums dots arī gods izveidot pamatu, uz kuriem nākotnē tiks celta sociālistiskā lauksaimniecība. Mums ir dots uzdevums ievērojami pacelt un pavirzīt ļēpiniskā kooperatīva plāna

PANORĀMA

Veltījums darba veterāniem

Svētdienas pēcpusdienā kultūras nama uzpostajā zālē sapulcējās tie, kuriem par godīgi nostrādātu darbu bija pienākusi kārtā saņemt valdības apbalvojumu — medaļu «Darba veterāns». Šo cienījamo cilvēku mūsu agrofirmā tagad jau vairāk par trim simtiem. Viņi ir labākie darba darītāji, lielākā daļa vēl joprojām ir ierindā. Šo pulku papildināja 18 kolhoza un cietes rūpnīcas pārstāvji. Viņu vidū varu nosaukt tādus cilvēkus, kuru vārdi sen tiek daudz nāti starp labākajiem: mehanizators Vasilij Kosmačs, lopkope Matrjona Bulova, laukkope Nadežda Čiņa, cietes rūpnīcas strādāniece Lidija Paukova, kalējs Staņislavs Skutelis un citi. Veterāniem pasniedza medaļas agrofirmas ģenerāldirektora vietniece

lauksaimniecībā Sofija Vjakse, visus klātesošos sveica agrofirmas arodkomitejas priekšsēdētāja Tatjana Gromova, Riebiņu ciema izpildkomitejas priekšsēdētāja Aina Tumašova, Duntišķu fermas vadītāja Jevdokija Vorobjova, vietējās skolas audzēkņu dramatiskais kolektīvs, kura priekšnesumus bija sagatavojusi kultūras darba aktīviste bibliotēkas vadītāja Alevtina Krasnopjorova.

Apbalvoto vārdā pateicības vārdus partijai un valdībai veltīja cietes rūpnīcas mehāniķis Juliāns Salinieks. Mūsu rīkotais pasākums patika cilvēkiem, kam bija veltīts. Taču ar sarūgtinājumu jāpiebilst, ka ne visi bija ieradušies. Daži to nevarēja izdarīt slimības vai kādu neatliekamam lietu dēļ, ko var saprast, taču bija arī tādi, kuri varēja ierasties. Daudzi no agrofirmas un kolhoza darbiniekiem, skolas jaunatne bija ieguldījuši ne mazumu pūļu, lai pasākums izdotos, bija organizēti arī transports, lai varētu atbraukt visi. Cerēsim, ka šis bija izņēmuma gadījums.

Vera LEONOVA,
agrofirmas kadru nodaļas priekšniece

Lietuviešu draugi Preiļos

19. martā pie kaimiņiem savu kultūras dienu rīkoja Preiļu rajona mākslinieciskās pašdarbības kolektīvi, kuru vidū bija arī mūsu kolhozagrofirmas pārstāvji — Riebiņu ciema un siera rūpnīcas etnogrāfiskie ansambli, jauniešu

deju kolektīvs. Pēc koncertiem kaimiņu zemē mūsu pārstāvji aicināja ciemos lietuviešu draugus. Viņi tūdaļ atsauca. Un nu aizvadītājā sestdienā, 26. martā, rajona delegācija ciemiņus ar savu sālsmaizi sagaidīja uz cela aiz Dubnas tilta.

Lietuviešu mākslinieciskās pašdarbības kolektīvi savus koncertus sniedza turpat pierobežā, kur tika sagaidīti — K. Marksa kolhoza klubā.

Bez priekšējās četras grupas devās uz Preiļiem un Līvāniem, Aglonu un Galēniem.

Attēlā: viesu sagaidīšana.

— Vissavienības ceturtais kolhoznieku kongress lieliski atspoguļoja tās pozitīvās pārmaiņas, ko visās mūsu dzīves jomās ienesusi pārkārtošanās un sabiedrības demokratizācijas process, atklātuma atmosfēra. Nebija nekādas slavīšanas un pašslavīšanas, bija paškritiska, prasīga, konstruktīva domu apmaiņa par daudziem sasāpējušiem jautājumiem, konkrētiem trūkumiem tika meklēti konkrēti to novēršanas ceļi. Jau pirms kongresa — 20. martā notika Savienības Kolhozu padomes sēde, kurā nolēmām kongresa darbu virzīt tā, lai tajā valdītu nevis pompozs parādskums, bet gan lietišķa, darbīga atmosfēra. Un tas arī pilnā mērā izdevās.

Ļoti lietišķa bija jau pati pirmā uzstāšanās — partijas Centrālās Komitejas ģenerālsekretāra biedra Mihaila Gorbačova runa par kooperāciju kā iedarbīgu ekonomisku un organizatorisku sociālisma celtniecības līdzekli. Kā labāk izmantot laukos jau radīto potenciālu — šīs problēmas risinājums prasa radošu, konstruktīvu un, galvenais, kompleksu pieeju. Ilgu laiku novārtā bija atstāta sociālās sfēras attīstība. Tāpēc kongresā tik daudz rūpju un uzmanības tika veltīts tieši tai. Dzīvojamo māju, bērnu dārzu, dažādu citu sadzīves un kultūras objektu celtniecība ir tā nozare, kurā valsts un saimniecību kapitālieguldījumi nekad neņēma zaudējumus, bet vienīgi nostiprina kolhozus, jo labi attīstīta sociālā sfēra dod garantiju labam darbam.

Debatēs izskanēja satraukums par ekonomiski vāju saimniecību lielo īpatsvaru. Pārsvarā uzstājās spēcīgu kolhozu pārstāvji, taču arī viņu runās bija šīs rūpes par atpaliekošajiem kaimiņiem. Krievijas Federācijā katrs trešais kolhozs pieskaitāms pie ekonomiski vājiem. Tāpēc, kaut arī visos reģionos ir saimniecības ar augstiem sasniegumiem ražošanā, tās vien nevar nodrošināt valsti ar nepieciešamajiem pārtikas līdzekļiem. Efektīvi jāstrādā katram lauksaimnieciskam kolektīvam, tikai tad būs iespējams izpildīt pārtikas programmu.

Prakse rāda, ka bezmaksas palīdzība atpalikušajām saimniecībām ir mazefektīva. To, kas saņemts par velti, zemnieki augsti nevērtē. Tāpēc nepieciešama tāda ekonomiski spēcīga saimniecība un valsts palīdzība, kas tomēr balstīta uz atpalcēju pašfinansēšanos un saimniecisko aprēķinu. Mēs jau pirms septiņiem gadiem izvēlējāmies pareizo ceļu, palīdzot nostiprināt Raiņa kolhozu. Tur bija nepieciešami kadri, kas saliedē kolektīvu, un šiem kadriem nepieciešams lietišķs padoms — ja tā varētu izteikties — gan saimniekošanas stratēģijā, gan taktikā. Ne jau velti tautā saka: labs padoms ir zelta vērtis. Mēs Raiņa kolhozam nekādus materiālos labumus no sevis neesam atņāvuši. Vienkārši turp nosūtījām tūs mūsu saimniecības speciālistus, kas labi pārzināja mūsu saimniekošanas sistēmu, taču apzinājās arī to, ka mehāniska šīs sistēmas ieviešana atšķirīgos apstākļos nenests augļus, un mācījās, griežoties pie mums pēc padoma, kā savā saimniecībā iedzīvināt praksē pārbaudītus saprātīgas saimniekošanas pamatprincipus.

Dzīve rāda, ka kadri ir pamatu pamats. Daudzi no kongresa delegātiem — spēcīgu kolhozu vadītāji — debatēs izteicās par iespējām sniegt metodisku palīdzību tiem, kas pagaidām vēl neprot saimniekot rentabli. Arī mūsu republikā ir saimniecības, kas varētu kļūt par kadru gatavošanas skolām. Viena no tādām bāzes saimniecībām varētu būt arī mūsējā.

Viens no 5 tūkstošiem kolhoznieku — tāda pārstāvniecības norma bija noteikta Vissavienības ceturta kolhoznieku kongresa delegātu vēlēšanām. Pavisam kongresā piedalījās 4319 delegāti — Latviju un mūsu kolhozu «Krasnij Oktjabrj» jau otro reizi pārstāvēja Sociālistiskā Darba Varonis Romuālds Kavinskis. Kā lasījām presē, viņš tika ievēlēts arī kongresa prezidijā — tas bija vēl viens cienas apliecinājums trīsdesmit trim nesavtīgam un efektīvam darba gadiem grūtajā un atbildīgajā vadītāja postenī. Palūdzām agrofīrmas ģenerāldirektoru pastāstīt par saviem iespaidiem kongresā, par domām un ierosmēm, ko tas izraisījis.

Lietiski, ieinteresēti, konstruktīvi

STASIA VISSAVIENĪBAS
IV KOLHOZNIĒKU KONGRESA
DELEGĀTS R. KAVINSKIS

Kā efektīvāk izmantot ražošanas līdzekļus, kā panākt, lai visi resursi tiktu likti lietā — arī tā ir gudrība, kas jāiemācās. «Krasnij Oktjabrj» ir agrofirma, kurai aktuāla ir izejvielu sagādes problēma mūsu pārstrādājošo uzņēmumu vajadzībām. Tāpēc mēs esam ekonomiski ieinteresēti ieviest savas kartupeļu audzēšanas, linkopības un šķirnes lopkopības attīstības intensīvās tehnoloģijas tajās saimniecībās, kas ietilpst mūsu sagādes zonā. Uz līgumu pamata, jo — kā jau teicu — bezmaksas filantropija nedod labus rezultātus, mēs esam gatavi sniegt metodoloģisku palīdzību saviem agrorūpnieciskā kompleksa partneriem.

Biedrs Gorbačovs savā runā uzsvera: «Nepieciešama dziļa kooperācija un integrācija visā ciklā — no tīruma līdz letei». Šo nepieciešamību arī mēs esam izjūti jau sen. Jāteic, ka vispār kongresā dzirdētais deva lielu gandarījumu par to, ka mūsu kolhoza un agrofīrmas saimnieciskā darbība nereti gājusi dzīvei par priekšu, ka arī uz mūsu pieredzi var balstīties tie, kas soļo aiz mums. Tikko atgriezies no kongresa, runādams par tā iespaidiem, es Preiļos stāstīju mūsu sacensības partneriem no Lietuvas PSR Utenas rajona par agrofīrmas «Krasnij Oktjabrj» veidošanas vēsturi. Kad mūsu kolhozs kļuva ekonomiski spēcīgs, sākām asi izjust to, ka mūsu saražotās produkcijas pārstrāde netiek līdzī tās ražošanai, ka šajā kavēšanās procesā zudumā iet izejvielas, kuras varētu izmantot daudz racionālāk. Ja visus, kas lauksaimniecībā izaudzēts, operatīvi un kvalitatīvi pārstrādātu, arī tad pārtikas problēma risinātos krietni labāk. Cietes

rūpnīcā, kura vēl pirms diviem gadiem atradās bijušās Pārtikas rūpniecības ministrijas pakļautībā un kuras vadošais uzņēmums tolaik bija apvienība «Latvijas balzāms», kā neizbēgams jaunums tika jau plānots darbs ar zaudējumiem. Kad 1986. gada augustā to iekļāvām savas agrofīrmas sastāvā, rūpnīca nesa 300 tūkstošus rubļu lielus zaudējumus. Viena kartupeļu cietes kilograma ražošanai tika patērēti 15 kilogrami bumbuļu — tas ir gandrīz divas reizes vairāk nekā noteiktās Vissavienības normās. Kartupeļi tika slikti uzglabāti, neapmierinoši bija to pārstrādes tempi. Agrāk diennaktī pārstrādāja 40 tonnu bumbuļu, tagad — 100 tonnu. Kartupeļu pārstrāde ieilga no septembra līdz nākamā gada maijam, jūnijam. Tagad kartupeļu raža tiek pārstrādāta jau tā paša gada decembrī. Zudumi ir minimāli, tāpēc mums arī izdodas ievērot tehnoloģiskās normas. Jau pēc gada — 1987. gadā — cietes rūpnīca deva 400 tūkstošus rubļu peļņas, jo palielinājās arī konfekšu «Gotiņa» izlaide līdz 200 tonnām gadā. Bet, kad nodosim ekspluatācijā jauno, moderno konfekšu cehu, kura jauda būs 1200 tonnu «Gotiņu» un citu konditorejas izstrādājumu, cietes rūpnīca kļūs par augsti rentablu mūsu agrofīrmas sastāvdaļu.

Un kā tas panākts? Nostiprinot vadošos kadrus, veidojot kolektīvu, kuram ir skaidras perspektīvas, skaidri mērķi un kurš ir iedvesmots tos sasniegt.

Agrofīrmas laudis zina arī to, ka līdzīgi bija ar lina fabriku. 1986. gadā tai bija plānoti 400 tūkstoši rubļu lieli zaudējumi. 1987.

gadā mēs tos samazinājām par 320 tūkstošiem. Taču mērķis ir strādāt ar peļņu. Un līdzeklis — ražošana, kurā izejviela izmantota pilnībā, bez atkritumiem.

Mēs atrādām lābu rezervi — sākām ražošanā izmantot spaljus, kurus agrāk sadedzināja, un iegūstam būvmateriālu, kuru eksportējam uz Belgiju un Ungāriju. Valūta, kas iegūta par agrāk noniecinājamu spaljiem, pagaidām vēl nonāk republikas Patērētāju biedrību savienības rīcībā, taču Valsts agrorūpnieciskā komiteja risina jautājumu, lai to varētu izmantot tieši mūsu vajadzībām. Siera rūpnīcā, piemēram, mums darbojas augstāzīģa importa tehnika, kuras rezerves daļām nepieciešami 200 tūkstoši rubļu. Kāpēc gan mēs tos nevarētu maksāt no pašu nopelnītās naudas? Tas pilnīgi atbilstu laika garam un varbūt pat kalpotu par rezervi ekonomijai.

Kā jau lasījāt presē, kongresa gaitā tika apsveikta agrofirma, agrokombinātu dibināšana, uz to tika aicināti daudzi. Interesi par šādu saimniekošanas formu mēs izjutām jau pirmskongresa dienās. Kā zināms, mūsu agrofīrmai tika parādīts liels gods. PSRS Tautas saimniecības sasniegumu izstādē paviljonā «Agrorūpnieciskā kompleksa ekonomika un organizācija» mēs demonstrējam savu saimniekošanas sistēmu. Delegācijas, kas ieradās uz kongresu, dziļi ieinteresētībā iepazīnās ar mūsu pieredzes apkopojumu, prasīja adresi, pieteicās braukt ciemos. Būsim priecīgi, ja viesi no mums aizvedīs ierosmes dzirksti, kas palīdzētu strādāt efektīvāk, labāk.

Gandarījums bija arī par to, ka no kongresa tribīnes tika runāts par daudzām sasāpējušām problēmām, kas arī prasmīgiem lauksaimniekiem traucē normāli strādāt. Ļoti daudz kritikas izskanēja mašīnbūvētājiem. Lauksaimniecības tehnika šobrīd neapmierina nedz ar savu zemo kvalitāti, nedz ar nesamērīgi augstajām cenām, nedz sliktu nokomplektētību. Tie taču ir brēcoši fakti, kad dārgs agregāts, kas kolhozam izmaksājis tūkstošus, nostrādā tikai mēnesi un tad pašā darbu karstumā iziet no ierindas. Izskanēja priekšlikums, lai lauksaimniecības tehnikas ražotāji ar šīs tehnikas izmantotājiem stājas tiešos komerciālos sakaros, beaktarpnieka. Tad mašīnbūvētāji labāk zinās savlu produkcijas pieprasījumu, ekspluatācijas problēmas, vajadzību pēc rezerves daļām un piekabes inventāra.

Tiesa gan, debatēs neuzstājās neviens no šīs nozares vadītājiem. Tas droši vien bija tāpēc, ka viņi vēl nav gatavi konkrēti atbildēt uz mūsu vajadzībām. Bet bārstīt tukšus solījumus un skaistas frāzes nebija kongresa garā.

Formāli, tikai kārtības labad vien, netika apstiprināti arī grozījumi Kolhozu paraugstāvētības. Taču priekšlikumu gan tiem, gan Likumam par kooperāciju Padomju Savienībā bija izteikts daudz, un gandrīz visi tie bija ļoti lietišķi. Tas, ka kongress nesteidzās ar lēmumu pieņemšanu, manuprāt, arī ir cerīgs fakts. Ne jau velti saka: septiņreiz nomēri, vienreiz nogriež.

Kopumā man palika iespaids, ka šīs trīs dienas Maskavā kolhoznieku kongresā kalpos par paātrinātāju daudzai akūtai jautājumu atrisināšanai. Un ka savas tiesības stabili pieteikt demokrātija — kolhoznieku kongresi turpmāk notiks regulāri reizi piecos gados. Tādas kopīgas sarunas par kopīgām problēmām ir ļoti auglīgas.

Intervēja Lilija LAUCE

EKONOMIKAS VADĪBAS PĀRKĀRTOŠANAI

KONSULTĀCIJA

Kā zināms, nesēn pieņemts PSRS likums «Par valsts uzņēmumu (apvienību)», tiek organizēta pāreja uz jaunajām saimniekošanas metodēm, darba organizācijas progresīvu formu plašu pielietojumu. PSRS Augstākās Padomes Prezidijs nupat pieņēmis vairākus grozījumus un papildinājumus PSRS darba likumdošanā, kas saistīti ar ekonomikas vadības pārkārtošanu. To mērķis ir pastiprināt darbjaugu sociālās garantijas. Šie papildinājumi izdarīti daudzos pantos. Pastāstīsim par tiem, kas visciešāk skar ar attiecināmi uz strādniekiem.

Visu strādnieku un kalpotāju pienākums ir apzinīgi strādāt, ievērot darba disciplīnu, saudzīgi izturēties pret tautas mantu, izpildīt darba normas, paaugstināt darba ražīgumu, profesionālo meistarību, darba un arī produkcijas, ko ražo, kvalitāti. Uzņēmuma, iestādes vai organizācijas administrācija kopīgi ar darba kolektīva padomi un arodkomiteju nosaka darba, sociālos un sadzīves atvieglojumus labākajiem darbiniekiem, izdarāmus par pašu līdzekļiem papildus tiem, kuri jau paredzēti likumos.

Būtiskas izmaiņas ir 13. pantā, kurā noteikta kārtība pārcelšanai

citā darbā un strādāšanas apstākļu grozīšana. Dažāda veida pārcelšana uz vietas vai ārpus uzņēmuma atļauta tikai ar paša strādnieka piekrišanu. Toties par pārcelšanu netiek atzīti tie gadījumi, kad strādniekiem un kalpotājiem saglabājas specialitāte, kvalifikācija vai darba līguma paredzētais amats. Administrācijai nav tiesību pārcelt strādnieku un kalpotāju uz citu vietu vai amatu arī tad, ja šis cilvēks jaunus uzdevumus nav spējis veikt veselības stāvokļa dēļ. Par darba apstākļu būtiskām izmaiņām — darba samaksu, atvieglojumu un darba ražīguma grozīšanu, nepilna darba laika un profesiju savienošanu vai atcelšanu, kategoriju un amatu mainīšanu un tam līdzīgi darbinieks jābrīdina divus mēnešus iepriekš.

Pārtraucot darba līgumu, vai arī ja administrācija neievēro darba likumdošanu, kolektīvos un darba līgumus, izmaksājams atlaišanas pabalsts divu nedēļu vidējās izpeļņas apmērā.

Darba līgumu var lauzt ar arodbiedrības orgānu, ne zemāka par rajona komiteju piekrišanu, tad, ja vadošs darbinieks pārkāpj likumus, neizpilda kolektīvā līgumā paredzētās saistības, rīkojas birokrā-

fiski, pieļauj vilcināšanos. Vēlētus vadītājus šāda ranga arodbiedrību orgāni atbrīvo, pamatojoties uz šī kolektīva kopsapulces vai tās pilnvarojuma — darba kolektīva padomes lēmumu. Kā darbinieks, tā arī administrācija šo pieprasījumu var pārsūdzēt augstākā arodbiedrības orgānā, kura lēmums ir galīgs.

Piecu vai sešu dienu darba nedēļu administrācija nosaka kopīgi ar arodkomiteju, ņemot vērā veicamo uzdevumu specifiku, kolektīva domas un arī saskaņojot ar vietējo Tautas deputātu padomi. Darbu brīvdienā var kompensēt pēc pušu vienošanās ar citu atpūtas dienu vai samaksājot divkārsā apmērā. Katra darbinieka algu nosaka atkarībā no galarezultātiem un darbinieka personīgi ieguldījuma, tās maksimālie apmēri netiek ierobežoti.

Kvalifikācijas kategorijas pirmām kārtām paaugstina tiem, kuri sekmīgi izpilda normas un apzinīgi veic pienākumus, ne mazāk par trim mēnešiem sekmīgi veic augstākas kategorijas uzdevumus un nokārtojuši kvalifikācijas eksāmenu. Par rūpjiem tehnoloģiskās disciplīnas un citiem pārkāpumiem, kuru dēļ pasliktinājies produkcijas kvalitāte, kvalifikāciju var pazemināt par vienu kategoriju. Bet atjauno to pēc

vispārējiem noteikumiem un ne agrāk kā pēc trim mēnešiem.

Darba normas nosaka, ievērojot tehnikas, tehnoloģijas, ražošanas un darba organizācijas līmeni, tās izmainot, obligāti jāizdara jauna atestācija un racionalizācija, jāizdara tehnikas, tehnoloģijas un organizatoriskā tehniskā pasākumu ieviešana, kas nodrošina darba ražīguma celšanos. Normu paaugstināšana nav pieļaujama, ja darbinieks vai brigāde paši saviem spēkiem izdarījuši modernizāciju, pēc savas iniciatīvas ieviesuši jaunus panāmienu un labāku pieredzi.

Normu neizpildes gadījumos samaksa par faktiski padarīto darbu, bet mēneša alga nedrīkst būt mazāka par divām trešdaļām no tālra likmes. Par brāķi produkciju maksā pēc pazeminātiem izenojumiem, tāpat ņemot vērā jau minēto principu par mēnešalgu. Par brāķi, kas radies apstrādājamā materiāla slēpta defekta dēļ, nav pieļauts darbinieka dēļ un konstatēts pēc tam, kad izstrādājumu pieņēmusi tehniskās kontroles nodaļa, samaksa kā par derīgu izstrādājumu, pilnīgs brāķis, kurā vainojams darbinieks, nav apmaksājams, daļējs — par pazeminātiem izenojumiem.

Saglabājas darba alga, pārceļot uz mazāk atalgotiem amatiem — divus mēnešus pēc pārvietošanas dienas piemaksa startību. Zemāk atalgotā darbā un amatā darbinieks pārvieto par darba disciplīnas sistemātisku pārkāpšanu, kavējumiem bez attaisnojošiem iemesliem, atrašanos iereibušā stāvoklī, par narkotisku un toksisku vielu lietošanu.

Jāatjauno darbā tie pilsoņi, ko administrācija atbrīvojuši bez arodbiedrības komitejas piekrišanas. Izbrīvētajiem darbiniekiem (tas iespējams saskaņā ar štatu samazināšanu, organizāciju, iestāžu un uzņēmumu darbības izbeigšanu) ir tiesības uz citu darbu turpat uz vietas vai citā uzņēmumā, radot iespējas apgūt jaunas profesijas. Par gaidāmo izbrīvēšanu darbinieks jābrīdina vismaz divus mēnešus iepriekš, izmaksā pabalstu viena mēneša vidējās izpeļņas apmērā, saglabājas vidējās darba alga meklēšanas periodā līdz diviem mēnešiem, atskaitot kompensāciju, ko izmaksā agrākajā darba vietā, nepārtrauktais darba stāžs trīs mēnešus kopš atbrīvošanas. Līdzīgi tas ir arī organizācijas, iestādes vai uzņēmuma likvidēšanas gadījumā.

SACENSĪBAS PIRMAJĀS RINDĀS

KOLHOZS «KRASNIJ
OKTJABRĪ» RAJONA
SPOGULĪ

Sākums 1. lappusē.

Melnraibo govju grupās labākie izslaukumi panākti mehanizētās slaukšanas meistarei Marijai Lazarevai — 6457 kilogrami, bet no šī paša ganāmpulka pirmieņēm — Uljanai Amosovai — 6407 kilogrami. Veiksmīgi strādā arī tie lopkopēji, kuri gādā par ganāmpulka nākotni. Teļišu augstus dzīvsvāra pieaugumus nodrošina lopkopējas Tekla Tuča un Tekla Meluškāne — 915 un 908 grammi.

Par uzvarētāju rajona dzīvnieku mākslīgās apsēklošanas tehnikā sacensībā atzīts Jūlijs Surgunts.

Zirgkopju sociālistiskajā sacensībā uzvarētāju godā rajonā iekļuvuši divi mūsu agrofirms saimniecības pārstāvji — Ēvalds Vibornais un Ādolfs Babris.

Ļoti daudz kas piena izslaukumu nodrošināšanā atkarīgs no ganiem. Vasarā viņi ir ar lopiem ganībās, bet kūtsstāves cēlienā strādā par lopkopējiem fermās. Ar daudzgu gadu pieredzi ir Leinišķu fermas lopkopēji Jānis Lepers un Jegors Kitovs. Ar darbu vasaras mēnešos viņi atzīti par labākajiem ganiem. Sezoniā no katras raibaļas šajā lopu novietnē izslaukts vidēji pa 3525 kilogramiem piena.

Rajona sociālistiskajā sacensībā savu ieguldījumu devuši arī mūsu mehanizatori. No viņu saimes četri ir uzvarētāju godā. Traktoru T-40 grupā lauri piešķirti Josifam Lacko, kurš izstrādājis 2440 etalonhektārus. Smāgo riteniņu — T-150 un K-700 grupā par rajonā labākajiem atzīti Mihails Borisksis — 3808 hektāri un Ļevis Loginovs — 3602 etalonhektāri. Kāpurķēžu traktoru vadītāju grupā — Aleksandrs Tolstopjatovs — 1907 hektāri.

Visi uzvarētāji apbalvoti ar rajona agrorūpnieciskās apvienības un agrorūpnieciskā kompleksa darbinieku arodbiedrības rajona komitejas Goda rakstiem un prēmijām. Viņu darbs augstu novērtēts arī saimniecībā.

ĀTTEĻOS:

pirmajā plānā — viena no labākajām fermu vadītājām Nina Cvetkova, viņai blakām zirgkopēji Ēvalds Vibornais un Ādolfs Babris;

Leinišķu fermas lopkopēji un gani Jegors Kitovs (no kreisās) un Jānis Lepers;

Govju mehanizētās slaukšanas meistare Anisija Kirilova.

Jāņa SILICKA foto

P. ZUKULIS: «CITS MŪSU VIETĀ NEDARĪS»

Jaunā nedēļas laikrakstā «Lauku Avīze», kas tūdaļ ar pirmo numuru iemantoja plašas simpātijas gan lauku ļaudīs, gan arī pilsētas iedzīvotājos, 16. lappusē redakcijas kolēģijas locekļu vidū lasāms mūsu agrofirms ģenerāldirektora pirmā vietnieka un atbildīgā par rūpniecisko ražošanu Pētera Zukuļa vārds. Jauna papildus slodze. Tomēr darbs pirmajā vietā. Aritmētiski vadītāja pienākuma apjoms ir trīskāršojies, jo tagad jāatbild par trim uzņēmumiem, bet faktiski šis pieaugums krievu tiesu lielāks — jau laiks domāt arī par iekārtas nomainītu siera rūpnīcā.

Uzdevums šai pašai dienai, neatliekot ne uz brīdi vēlāk, ir cietes rūpnīcas rekonstrukcijas pabeigšana, linu fabrikas rekonstrukcijas uzsākšana. Nesen, tiekoties ar P. Zukuli kabinetā pie galda, viņš uzlika roku uz apjomīgu izmēru un biežuma sējuma uz galda un ar nevilnotu prieku teica:

— Nu patiešām var ticēt, ka linu fabrikas rekonstrukcija reiz sāksies — te ir pēdējie un galīgie dokumenti, visi paraksti un zīmogi. Vēl kāds gads man palicis līdz pensijai, tas vairs nav daudz, un jāpagūst, lai šie trīs vaļi, uz kuriem kā teiksmā par Visuma uzbūvi, balstās mūsu agrofirms pārstrādājošā rūpniecība, būtu nevien iejūgti koptģajā aizjūgā, bet arī uzspodrināti, uzbaroti, lai šo veltu varētu godīgi vilkt.

Ļoti nomācoša ir neskaidrība, kā tas bija ar mūsu linu fabrikas rekonstrukciju. Ideja par to dzīvojuši varbūt jau divas piecgades pirms firmas izveidošanas, tikusi pasūtīta un gatavota projekta un tāmes dokumentācija. Taču pasūtītāji aizmirsā atgādināt izpildītājiem par darba pastēidzināšanu, projekti, līdz galam vēl netapuši, novecoja. Laiks ievēlcinājās. Neziņa un nekonsekvence slikti iespaido kolektīvu, dezorganizē tā darbu, nomāc garīgi: runā par darba apstākļu uzlabošanu, bet kā nav tā nav nekā.

Jaunajos apstākļos un kopīgiem spēkiem panācām, ka nu ir zināms, kas mums jādod un jādara pašiem, kas pienākas no augstākstāvošiem orgāniem, cik un kādos apmēros, kas un kād jāizdara uz vietas, kad un ko darīs darbuzņēmēji. Darba pamati, kaut kas līdzīgs nulles ciklam, tiks iesākti šogad, bet nākamajā gadā visiem jāstrādā ar pilnu slodzi.

Laiks iet ātri, un neatturami tuvojas termiņi, kad ielānota jauno tehnoloģisko līniju palaišana cietes rūpnīcā. Pašlaik te steidzam iekšējās apdares un labiekārtošanas darbus jaunajā korpusā. Rodas grūtības ar to, ka jāpieliek ir ne mazums pūļu, lai mūsu pieteiktās iekārtas saņemtu laikā. Tam jābūt visai drīz, jo savu tiesu laika

pat ideālos apstākļos prasa uzstādīšana, noregulēšana un palaišana. Lai gan ar piegādātājiem bija vienošanās par konkrētiem termiņiem, taču pienāca laiks saņemt pirmos sūtījumus, un velti izgaidījāmies. Rūgtas pieredzes mācīti, jau tagad sākam celt trausmi par importa iekārtu nomainītu siera rūpnīcā.

Kad sākam būvēt siera rūpnīcu, bija izraudzīta vieta aiz pilsētas robežas, pie priedainītes, klajumā, kur tūlīt sākas Ļeņina kolhoza īpašumi. Mēs pagarinājām Daugavpils ielas vienu malu, sabūvējot dzīvojamās mājas līdz pat upītei. Pretējā pusē iekārtojās dzīvnieku slimību apkaršanas stācija, veterinārā aptieka, mums cieši līdzās izauga trikotāžas fabrikas korpusi. Turpinām aizvien tālāk aizvirzīt pilsētas robežu. Dzīvojamais masīvs jau tuvojas ceļam, kas ved uz Ančiniem un Vārkavu, te jāizaug arī vienam no lielākajiem Preiļu bērnu dārziem ar 140 vietām. Aizbūvējām spraugu starp diviem namiem un iekārtojām bērnu istabu. Te pārceļas uz dzīvi vairs ne tikai siera rūpnīcas strādnieku ģimenes, bet arī citu uzņēmumu, pa lielāku daļai jaunas un perspektīvas.

Tālāk pa ielas otru malu izbūvējam rūpnīcas teritoriju, ceļot konkrētas cehu, esam par labu gabalu atspīdējuši Ļeņina kolhozu. Tur neko nevar darīt — pilsētai jāaug un jāpaplašinās, bet šeit tās dienvīdu perifērijā mēs esam avangards.

Paplašinām katlu māju, vairojam tās jaudas, rekonstruējam un uzlabojam ūdens attīrīšanas ietaises. Visu darām ar tādu aprēķinu, lai varētu tikt galā ar savām vajadzībām un reizē palīdzēt pilsētai.

PAZĪSTI SAVU NOVADU

LUDZAS DONŠ KIHOTS

Šogad aprit septiņi gadu desmiti vienam no vecākajiem rajonu novadpētniecības muzejiem — Ludzas: pamati likti 1918. gadā, un to izdarījuši vietējās ģimnāzijas jaunie novadpētnieki. Pēckara periods muzeja darbībā cieši saistīts ar vienas no izcilākajām personībām, kas kuplinājuši mūsu novada slavu pagātnē, slavena karavodņa — Suvorova un Kutzova līdzcilvēka ģenerālmajora Jakova Kuļņeva vārdu — izvietots viņa mātes mājā. Ēka ir no koka, apšūta ar dēļiem, un labs paraugs, kā lietderīgi un efektīvi var izmantot un saglabāt vēsturisku celtni.

Apbrīnas pilna un cienīga ir Jakova Petroviča dzīve. Viņa tēvs bija militāra persona, arī abiem dēļiem bija novēlējis to pašu — Ivanu un Jakovu aizveda uz Pēterburgu, nodeva mācīties kadetu korpusā. Ivāns, tāpat kā tēvs, godīgi pildīja savu dienestu, bet nebija apveltīts ar tik izcilām dotībām, kā brālis. Toties Jakovam liktenis bija lēmis veikt varon darbības kaujās pret turkiem, zviedriem un francūžiem, karot «tēvzemes godam un slavi...»

Par Jakova Kuļņeva vecākiem ir visai trūcīgas ziņas, tas radījis arī neskaidrības sakarā ar to, kur viņš dzimis. Pirms 225 gadiem 1763. gada nakstī uz 25. jūliju ceļā uz dienesta vietu Sivošino pasta stacijā pasaulē ienāca zēns, kuram bija lemts ierakstīt daudzās spilgtās lappuses krievu armijas slavas vēsturē. Cits nostāsts, ar ko tauta allaž apvelta savus varoņus, uzbūr šādu ainu: zēns piedzimis ceļā no Polockas uz Ludzu uz kāda pakalna zem eglēm, kur biedri pēc tam guldīja viņa mirstīgās atliekas, kad varonis krita kaujā ar francūžiem. To pašu savā dzejolī, veltīti J. Kuļņevam, apgalvo arī dzejnieks V. Žukovskis: «Kur viņam bija šūpulis, tur tagad kaps ir raksts».

Viņu par savu novadnieku uzskata ar polockieši. Abas šīs pilsētas šķir ap 130 kilometriem un savā laikā ietilpa vienā Vitebskas guberņā. Par Jakova Kuļņeva traģisko bojāeju un vietu, kur atdusas viņa mirstīgās atliekas, pastāstīsim mazliet vēlāk. Vēl daudz ir jāpasaka par dzīvo Kuļņevu.

na pati audzināja Luža Ivanovna, ar neatlaidību viņa bija paguvusi daudz iemācījus cieni darbu, vienkāršību, pieticību un taupību. Šis īpašības Jakovs Petrovičs saglabāja visu mūžu. Jaunībā par savu paraugu izvēlējās Suvorovu, dievināja viņa rīcību un centās atdarināt. 15 gadi, ko Kuļņevs pavadīja kadetu korpusā, bija nopietna dzīves skola, to viņš beidza ar lielo sudraba medaļu.

Jaunais huzārs bija veikls jātnieks un brašulis, kategoriski bija pret to, lai ar kareivjiem apietos rupji, kā to darīja citi virsnieki. Allaž atgādināja: kaujā visi ir vienādi, sist kareivjus ir negods. Par tādu liberālismu viņš dabūja dona Kihota medaļu. Pats viņš par to neuztraucās, vēl vairāk — sevi sauca par «Ludzas donu Kihotu», palaida brīvē savus dzimticīvokus, par ko draudēja ieslodzījums Petropavlovskas cietoksnī, no kura glāba tikai cara Pāvela lāve. Arī armijā viņš rūpējās, lai atvieglotu «pulka dzimtajaužu» grūto likteni.

Viņa spējas un centību ievēroja drīz, taču piešķirt paaugstinājumus un apbalvojumus nespēdās. Krievu tur-

ku karā pirmās ugunskrītības guva pie Benderiem. Un jau tur parādīja, ka prot nekļūdīgi novērtēt pretinieku, atrast tā vājās vietas, nesvārstoties pieņemtiem pareizu lēmumu, parādīja neprātīgu drosmi. Par to viņu ļoti augstu novērtēja Suvorovs, dažu mēnešu laikā paaugstinot līdz majoram un izvirzot par eskadrona komandieri. Taču šiem spožajiem panākumiem drīz seko ilgi vienmuļa dienesta gadi dažādos garnizonos līdz pat 1807. gadam, kad Krievzeme mēģināja atkārties no uzmačīgā «Korsikas briesmonā» Napoleona, kurš bija iekarojis jau visu Eiropu. Kuļņeva vīri izrādījās uzbrūkošo daļu avangardā, bet pārdisciplinējoties — nosēdza tās no aizmugures.

Jakovam Petrovičam tajā laikā bija 44 gadi, taču tas netraucēja kā jaunībā būt pārgalvīgam, kā viesulim traukties kaujā. Bija pilns kūsājošās veselības. Gara auguma — ap metru un 90 centimetriem, kalsnējs, taču ar platiem pleciem. Tomēr bija veikls un meistartīgi prata rīkoties ar zobenu. Piedalījās kaujās pie Hu-

tātes, komandēja divus eskadronus un ar enerģisku rīcību sekmēja krievu armijas veiksmīgus manevrus. Izpelnījās cara Aleksandra atzinību. Jakovs pašāvīgi sarakstījās ar bāli, kurš dienēja citās karaspēka daļās. Saņēmis ziņu, ka Ivanam piešķirta pulkveža dienesta pakāpe, atgādināja, ka tagad viņa rokās ir daudzu cilvēku likteņi un jābūt patiesam pret tiem, jāprot atšķirt un novērtēt, un novēlēja visus līdzekļus, kas nonāk pulka rīcībā, visu, kas pienākas, godīgi sadalīt starp kareivjiem.

Jakova Kuļņeva vīriem nācās karot svešās teritorijās, un viņš ļoti stingri raudzījās, lai nevienš no padotajiem nenodarbotos ar maroderismu.

Kā vienmēr kaujās, kurās piedalījās J. Kuļņevs, tika izcīnītas spožas uzvaras. Taču šie atsevišķie gadījumi neglāba vispārējo stāvokli, Napoleona karaspēks sasniegza Krievijas robežas. Tilzītē tika noslēgts miers.

Legēndām apvīta ir J. Kuļņeva epopeja krievu-zviedru karā 1808.-1809. gados.

KAD DABĀ SPĒKI MILZT

Kad? Pie mums tas ir aprīlī. Kad pamostas koki un pa stumbriem sāk dzīt sulas, lai uzbriedinātu pumpurus, pārplēstu un uzdzītu maigās lapiņas, kad uzrūgst zeme, lai sasīlusi aizvien augstāk kāpjošajā saulē, izdzītu zāļu un kultūraugu sēklu asņus. Aprīlī visur milzt spēki, laužas uz āru, steigdz dzīvot. Sīkas urgas pārvēršas par strautiem, strauti kļūst par upēm. Dzīvojam pēc vasaras laika. Diena pašlaik aust jau pusseptiņos, tā strauji plešas garumā un mēneša beigās ausma pamali sāks sārto nedaudz vēlāk pēc puspieciem. Saule šodien uzleca 7 un 50 minūtēs un strauji kāpj uz augšu pa debess loku.

Tai aizvien ilgāk gribas pabūt ar mums un aizvien tālāk aizvirza tumsas iestāšanos — mēneša beigās rietēs jau pēc pulksten 22 un 05 minūtēm.

Sonakt stundu un divas minūtes pirms Geologu dienas iestāšanās uzlekas pilns Mēness.

Pavasaris nāk un iekaro zemi.

PARBAUDĪT SEVI

Katru gadu 8. martā netālu no Plavīnām — Jauju trasē — tiek rīkots maratons slēpošanā. Distances garums — 42 kilometri 195 metri. Jau vairākus gadus uz Jaujām dodas gan jaunie, gan gados vecākie slēpotāji no Riebiņu ciema. Maratona slēpojuma iniciators mūsu vidū ir Riebiņu vidusskolas fizikultūras skolotājs Leonīds Valdonis, kurš piedalījies daudzos republikā organizētos slēpojuma un skrējienos. Braucot pirmo reizi uz maratona slēpojumu, daļa mūsējo bailojās, domāja: diez vai izdosies pabeigt distanci — 42 kilometri iesācējiem nav joka lieta. Labi, ka distancē pēc apmēram katriem 10 kilometriem ir barošanas punkti (pavisam trīs), kuros var uzkost desmaizīti, iedzert karstu tēju un ceļam paķert līdzī cukura graudiņus.

1987. gadā Jauju maratonā piedalījās 1200 dalībnieku, šogad mazāk — nepilns tūkstotis, te droši vien vainojams sniega trūkums mūsu republikā. Jaujās bija ieradusies arī viesi no Lietuvas, Igaunijas un Baltkrievijas. Par uzvarētāju kļuva Igaunijas PSR pārstāvis K. Ojaste, otro vietu ieguva rīdzinieks A. Bogdanovs, trešais bija V. Nesterovs no Daugavpils.

No agrofīrmas «Krasnij Oktjabrj» un Riebiņu vidusskolas, šogad piedalījās 17 slēpotāji. Visi veiksmitīgi pabeidza distanci. Labākais no mūsējiem — Vladimirs Rubļovs: iegūta 14. vieta. Viņš pašreiz trenējas un mācās Alūksnē. Otrā simta sākumā — Leonīds Valdonis un Jāzeps Šņepsts.

Jau vairākus gadus Jauju maratona distancē sekmīgi noslēpojuši Leonīds Valdonis, Aivars Vasilevskis, Alberts Ceirāns, Jānis Belousovs, Boļeslavs Kivlenieks, Andris Maļina un citi. Iesācēji šogad bija Jāzeps Šņepsts, Jānis Džeriņš, Romāns Vasilecs. Nākamajā gadā apņēmības pilni nobraukt Jauju maratonu ir daudzi jo daudzi mūsu jaunie slēpotāji. Maratona slēpojuma gandarījumu izstāstīt nemaz nevar — tas jāizjūt pašam.

J. Belousovs.

SLEPOŠANĀ TEICAMI

Distancē vīriešiem 10 km slēpojumā — 83 dalībnieki. Sievietēm bija jāveic 5 kilometri — 30 dalībnieces. Un veselības spartakiādē vīriešiem 5 kilometru, sievietēm — 2 kilometru distancē kopā piedalījās 33 cilvēki.

Par sacensību uzvarētāju jauniešiem 5 km distancē kļuva L. Valdoņa audzēkne Riebiņu vidusskolas skolniece Jelena Mihailova ar rezultātu 21 minūte 14 sekundes. Arī ceturta vieta riebiņietei Olga Poļetajevai (22:29).

Vīriešiem labākie ar vienādu rezultātu (30:46) bija Aglonas slēpotāji Andris Tuls un Aivars Bernāns. Toties trešajā un ceturtajā vietā — agrofīrmas «Krasnij Oktjabrj» pārstāvji Aleksandrs Turubanovs un Leonīds Valdonis. Mūsu jauniešu komandā labi startēja un ieskaites punktus deva Jāzeps Šņepsts, Voldemārs Meluškāns, Jānis Džeriņš un Romāns Vasilecs.

Otrajā vietā Līvānu eksperimentālā koksnes konstrukciju rūpnīca (4088 punkti), 3. vietā — Līvānu stikla fabrika (4055 punkti). Tālākajās vietās — LRTNK rajona apvienība un Līvānu EBR.

Arī veselības spartakiādē mūsu slēpotāji divpadsmit komandu konkurencē ieguva pirmo vietu ar 2991 punktu. 2. vietā — LEKKR (2857 punkti), 3. vietā — LEBR (2597 punkti), 4. vietā RARA (2052 punkti), 5. vietā — Preiļu SCO (1929 punkti), 6. vietā — Raiņa kolhozs (1867 punkti). Tāds izskatās «olimpiskais sešinieks» vecākās paaudzes slēpotājiem.

Individuāli savā vecuma grupā otro vietu ieguva mums visiem labi pazīstamais sporta veterāns Alberts Ceirāns. Viņam komandu cīņā uzvaru kaldināt vēl palīdzēja Boļeslavs Kivlenieks, Jānis Belousovs, Vitālijs Gulbinskis un Tatjana Šebeko.

KINO REPERTUĀRS APRĪLIM

3. «Atlas virāžas», «Tadžikifilm»,
4. «Ostas», «Mosfilm»,
5. «Konfrontācija», «Mosfilm»,
6. «Āpstākļu sakrītība», Rīgas st.,
7. «Aizmirstā melodija flautai», 1 un II sēr., «Mosfilm»,
8. «Vonga kundzes noslēpumi», «Kazahifilm»,
10. «Santāzists», «Mosfilm»,

HUMORESKA

Brīvprātīgie terapeiti

Kādreiz jaunībā, kad vēl nezinājām ne jausmas par smieklu lielo dziedniecisko nozīmi, smējāmies bez redzama iemesla, tāpat vien, mūs aprāja: «Beziemesla smieklis — muļķa pazīme!». Bet savā naivumā nelikamies zinīs par lielo pamācībām. Tāpat kā tagadējā jaunatne. Un labi vien bija. Smējāmies un ārstējām paši sevi. Neslimojām ne ar gripu, ne ko citu, bet par AIDU pat paši medicīnas zinātnieki neko nenojauta. Tagad esam kļuvuši racionāli, līdz ar to nopietnāki. Ja tā turpināsies, nez kādas slimības var savairoties! Pelnu dienā tev no mugurpuses piekabinaja maisiņu ar pelniem — ilgi nerima jau trība, kad tu tāds ar kultūri grozījies citiem pa priekšu.

Kāpēc smejas gabroviēši

Vai jums gadījies redzēt cilvēku, kuram patīk, ja par viņu smejas? Gabrovietis ne tikai par jauču joku, bet arī pats pasmejas par sevi. Sācer visādus nostāstus. Gabroviešu taupība kļuvusi par sakāmvārdu, taču viņi nepavisam neželē naudu, lai izdotu anekdotes par sevi. Bet varbūt te aplēpīts smalks aprēķins? Anekdotes taču viņus izslavinājušas pa visu pasauli.

Kur dzimis un kur audzis šo anekdožu varonis, kura pieminēšana izraisa smaidu? Mēs viņu uzskatām par skopuli, bet viņš ir tikai aprēķina cilvēks. Dzīve Gabrovas amatniekam iemācījusi būt taupīgam. Taupība kļūst par viņa rakstura īpašību. Tā ir noturīga, gabrovietis paliek taupīgs arī kļuvis bagāts. Galīgas taupības un iespēju dzīvot plaši krustugunis tad arī slēpjas gabroviešu anekdožu jaunums.

Gabrovas folkloras varoņu radījusi vēsturiska īstenība. Šis varonis ir pieticīgs, bet nepavisam nav skopulis, viņa devīze — nekāda ārīšīga spožuma. Plaši pazīstamais Gabrovas bagātnieks vecāks Miņjo Pops, kurš taupības labad daudzus gadus pārtika tikai no pupiņām, 1912. gadā tautas kluba celtniecībai ziedoja 40 tūkstošus levu, visai ievērojamu summu tajos laikos.

Bulgāru tautu daba apveltījusi ar devīgu dvēseli, jauču raksturu. Šī tauta radījusi īstenu brīnišķīgu humoru, kurš spējīgs izgaismot katru dvēseli.

Gabrovieši mīl cilvēkus. Viņi mīl visu dzīvo. Tāpēc arī smejas.

TAD — TIKAI SINEPES

Gastronomijas veikalā gabrovietis kasē iegādājās čeku simt gramiem desas. Pārdevējs desu pasniedz kopā ar sinepēm.

— Es negribu sinepes, — iebilst gabrovietis.
— Tās par velti, piedeva desai!
— Tad dodiet tikai sinepes!

IZVELĪGS PIRCEJS

Gabrovietis izvēlas drānu kostīmam. — Atvainojiet, kāpēc jūs tik rūpīgi pētāt otru pusi? — pajautā pārdevējs.

— Lai redzētu, kā tas izskatās pēc daudzu gadu nēsāšanas.

PAR GABROVIEŠIEM STĀSTA, KA...

...kad zirgiem dod zāģu skaidas, uzliek zaļas brilles, lai domā, ka tas ir siens.

...pērķot sievai pūderi, kārbīnā pieber klāt miltus, lai vairāk būtu.

11. «Reta suga», ASV,
12. «Donas stāsts», «Ļenifilm»,
13. «Senās grāmatas noslēpums», Spānija,
14. «Šerloks Holms XX gadsimtā», «Ļenifilm»,
15. «Senā tempļa dārgumi», 1 un II sēr., Indija,
17. «Trakā svētdiena», Francija,
18. «Otrā dzīve», «Azerbaidžanifilm», «Mosfilm»,
19. «Akselerāte», «Mosfilm»,
20. «Par mīlestību, draudzību un likteni», «Mosfilm»,

21. «Notveršana», «Mosfilm»,
22. «Atgriešanās dzīvī», 1 un II sēr., «Mosfilm»,
24. «Mekleju dzīves draugu», «Ļenifilm»,
25. «Mīla un aerobika», ASV,
26. «Tā šķiras itālieši», Itālija
27. «Būtība», 1 un II sēr., Indija,
28. «Svītas cilvēks», Rīgas st.,
29. «Atriebības ieleja», «Turkmenifilm».

Seansu sākums pulksten 19.30.

1. APRĪLIS — SMIEKLU DIENA

Kādreiz uz muguras pielīmēja papīra lapu ar jauču zīmējumu vai uzrakstu. Nolika uz krēsla piespraudi, nozāģēja kāju krēslam, lai tu visiem par prieku nogāzies kājas pa gaisu noplīnot. Aizsūva biksēm galus un svārkjiem piedurknes, lai nevari šos apģērba gabalus bez pamatīgas apstrādes dabūt mugurā. Aizmigušam starp pirkstiem ielikā papīra gabaliņu un aizdedzināja. Noslēpa kurpes, drēbes, piemēram, kāzās vai kādās citās plašāku apmēru godībās, un jo lielākam pulkam gulētāju. Aizbāza skursteni ar lupatām vai uzceļa kazu uz jumta, atstūfēja ārdurvis ar mietu vai ar ko nepatīkamu nosmērēja durvju rokturi...

Nu taču nav iespējams visas izdarības nosaukt! Iznāktu pamatīgi biezs sējums. Vienmēr atradās brīvprātīgie terapeiti, kuri izmudināja ar šiem jokiem līdz pēdējām spēku apstākumam. Kad atkal spēki bija atgūti, tie jau bija veselīgi. Par tevi smējās, tu — par citiem. Tā, viens otru ārstējami dzīvojam kā dieva austi. Bet tiklīdz kļuvām racionālisti, palikām nopietni, tā tūlīt AIDS, klāt... Nav gluži tā, ka mūsu dienās nebūtu ārstēšanas ar smieklus meistar. Ir. Piemēram, anekdožu stāstītāji. Viens otrs ir tik pārbagāts ar šiem humorestiskajiem īsprozas

sacerējumiem, ka no viņa birst kā no pārpilnības raga. Un apkārtējie smejas locīdamies. Skaties, viens ticis vaļā no iesnām, cits, jau sācis just temperatūras kāpšanu, uzelpo vieglāk. Bet anekdožu stāstīšanas meistari ir tikpat reti, cik labi terapeiti. Pēdējā laikā izdod maz humora grāmatu, joki populārajos žurnālos kļūst plakanāki un tik smalki, ka tikai otrā dienā «pielec». Kā lai neslimo! Joku deficīts vērojams arī televīzijas pārraidēs. Mūsu tūristi tagad vismīlāk brauc uz tālām zemēm, bet Gabrovā neiegriežas un neatved anekdotes. Skumja kļūst dzīve.

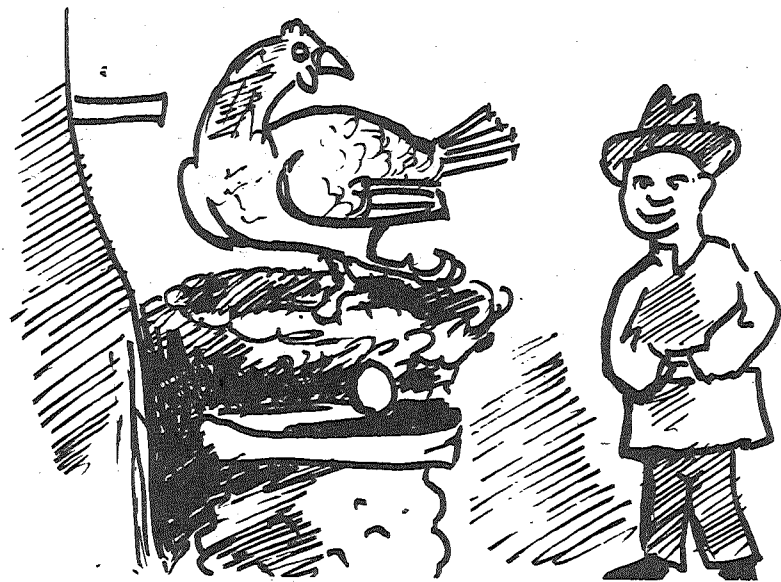
Pienāca 1. aprīļa diena, nevienam nepaprasīja, kāpēc mute nosmulēta, kāpēc svārks caurums, un, ja sāktu pēfīt, kur tas ir, neuzsauca pazīstamo «April! April!», lai dotu iespēju kādam paārstēties ar smieklu terapiju.

Un pēkšņi... Lai dzīvo brīvprātīgie! Stāvu pūlī un apbrīnoju traktoristus. Visapkārt jautras sejas, visi gavilē. Un pašam kļūst priecīgi un gaiši.

— Aļaujiet! — kāds pēkšņi uzrunā un no mēteļa apkakles atkabina nefira papīra gabalu a āķi.

— Urā! Vecie joki dzīvo!

A. AKOTS.

... skurstenī met kāķi, lai nav jāmaksā skurstenšlaukim.

... rītā ņemot maizes gabalu un ejot uz tirgu, nogaršojoit biezpienu, sieru un ... pabrokastojoit.

... naktīs vistu kūfīs dedzinot lampas, lai vistas domā, ka jau gaisma aust un nodēj vēl pa olai.

... ja precas, tad tikai ar tievām meitenēm — tāda sieva mazāk vietas

aizņem mājā, tai mazāk vajag arī auduma drēbēm.

... apkurei nepērk gludas pagales, jo no tām mazāk siltuma. Jo, kamēr skalātsi zarainu malku, tā vai tā sasildīsies.

... perēkļos ietaisa caurumus, bet apakšā pierīko maisus. Vista nodēj olu, atskatās — tukša vieta. Ko darīt? Dēj vēl.

APSVEICAM!

Rudzu maizi ēdis, sadzirdēsi,
Ka tev atkal jāiet art un sēt,
Un, ja vajag, katru brīdi spēsi
Zemeslodi plecos noturēt.

Bruno Saulītis

Šajās dienās uz svarīgām savas dzīves jubilejām atskatās: bijušais celtnieks PĀVELS SMIRNOVS, kuram aprit 80 gadi, bijušī lopotāja ANELIJA UTINĀNE — atskatās uz 75 gadiem, gātera strādnieks JĀZEPS VILCĀNS, kuram palika 60 gadi.

Cienījamie mūsu darba veterāni! Apsveicam Jūs un novēlam ilgi, ilgi saglabāt gara mozumā, labu veselību, vēl ilgi būt par padomdevējiem gados jaunākiem darba darītājiem, mūsu jaunatnei. Paldies Jums par nesavtīgo darbu!

Agrofīrmas «Krasnij Oktjabrj» valde, partijas, arodbiedrības un komjaunatnes organizāciju komitejas

SABIEDRISKS NOPĒLUMS

21. martā atgadījās nepatīkams gadījums: darbā neieradās Monika Utināne. Kas noticis? Lai to noskaidrotu, viņas mājā ieradās I. Ražošanas iecirkņa un citi vadītāji. Izrādījās, ka noticis bija patiešām liels ļaunums — darba laikā piedzērusies. Tāds atgadījums viņai nebija pirmo reizi: martā pieļāvusi četrus darba kavējumus, un visi tie saistīti ar dzeršanu.

Kolhoznieces uzvedību uz karstām pēdām apsprieda ražošanas iecirkņa darba padome. Tajā nolēms M. Utinānei izteikt sabiedrisku nopelumu, publicējot šo lēmumu laikrakstā, un pieprasīt izdarīt vajadzīgos secinājumus. Ja līdzīgi gadījumi atkārtosies, tiks piemēroti stingrāki soda mēri.

Redaktors A. RANCĀNS